

Luku 1

”Ei! Ei, ei, ei, ja vielä kerran ei!”

Jakov tuijotti kauhuissaan kotitonttuarjoittelija Vilho-Mauri Jauhokasta, joka roikkui ylösalaisin takanreunustalta. Housunlahje näytti tarttuneen takan savupellin varteen. Mitä ihmettä tonttu oli edes tehnyt takan päällä?

”Mitä kummaa sinulla on jalassasi?” Jakov kysyi ja räpäytti silmiään. Hän ei ollut kuunaan nähnyt moisia jalkineita. Ei ihme, että tonttunuorukainen oli jäänyt jumiin. Vilho-Mauri käytti kyllä muutenkin erikoisia virkavaatteita, kuten college-housuja. College-housuja! Jo oli aikoihin eletty. Sentään housut eivät olleet punaiset. Se tästä olisikin puuttunut.

”Nää...”, Vilho-Mauri puhisi yrittäen samalla irrottaa itseään, ”...on frocsit. Voisit kokeilla joskus! Tämän kevyempiä kenkiä ei ole.”

Tumps! Nuori tonttu tömähti ähkäisten lattialle. Vihreä frocs-kenkä lennähti tuvasta keittiön puolelle. Jakov ei jaksanut enää huomauttaa kenkien väristä, sillä valittaessaan Vilho-Maurin sinisestä huivista oli tonttuharjoittelijan ennakkaasti vastannut, että kotitonttujen virkapukujen värisäädökset eivät koskeneet harjoittelijoita. Virallisesti hyväksyttyjä työasujen värejä – mustaa, harmaata ja ruskeaa – kuulemma vaadittiin vasta tontun aloitettua työssään, minkä Vilho-Mauri väitti tietävänsä oikein hyvin.

Jakov pakottautui rauhoittumaan, ettei olisi sanonut jotakin kipakkaa. Hän oli suostunut työharjoittelijan ottamiseen vain, koska Tonttuneuvoston uusi puheenjohtaja Yrjänä Jauhokas oli henkilökohtaisesti pyytänyt. Yrjänä Jauhokas oli toiminut aiemmin Tonttuneuvoston ylitarkastajana ja antanut melkein täydet pisteet uuden kodin tarkastuksessa, joten Jakov koki olevansa hänelle velkaa. Ei Jauhokas toki ollut antanut hyviä pisteitä minkään vastapalveluksen toivossa, vaan puhtaasti siitä syystä, että Jakov oli ansainnut ne.

Jakov oli toiminut talossa kotitonttuna nyt noin kahdeksan kuukautta. Hän oli kotiutunut hyvin, vaikka oli menettänyt edellisen kotinsa traagisesti tulipalossa, tai tarkemmin sanottuna tuhopolton vuoksi. Jakov sai siirron nykyiseen hirsitaloon Pielisen rannalle, ja Yrjänä Jauhokas oli tarkistanut hänet uudessa kodissaan, kuten protokollaan kuului. Jakov ei ollut tietenkään kertonut ylitarkastajalle, että oli tutustu-

nut perheen kohta 11-vuotiaaseen tyttäreensä Elsaan. Kotitontut eivät saaneet näyttäytyä ihmisille, joten kukaan kotitonttuyhteisössä ei tiennyt hänen ystäväyydestään ihmislapseen. Yhdessä Elsan kanssa Jakov oli päätenyt suureen seikkailuun jahdatessaan entisen kotinsa tuhopolttajaa.

No, yhtä kaikki, Vilho-Mauri oli Yrjänän siskonpoika, ja koska Jakovin kodissa asuva perhe oli lähtenyt kesäksi mummolaan, ei Jakov keksinyt yhtään syytä kieltäytyä. Työharjoittelijan paapominen ei varsinaisesti kuulunut hänen lempipuuhiinsa, mutta koska perhe oli poissa jaloista, mikä voisi mennä pieleen, oli hän ajatellut.

Aika monikin asia, oli Jakov oppinut ensimmäisten päivien aikana. Kyse ei ollut siitä, etteikö Vilho-Maurilla olisi ollut intoa, päinvastoin. Intoa riitti, mutta taitoja ei.

”Kahdelta edelliseltä kierrokselta puuttuu noin puolet tarkistuspisteistä”, Jakov sanoi, kun Vilho-Mauri oli saanut noudettua frocsinsa keittiöstä. ”Ja mitä ihmettä sinä takan päällä teit? Koodi on tuossa alhaalla.”

Vilho-Mauri raapi otsaansa suikulaisella lukupäätteellä, jolla kotitonttu skannasi jokaisen vastualueensa koodin ainakin kolme kertaa vuorokaudessa.

”Mä muistin väärin. Kuka nää tarkastuspaikat on oikein asentanut? Ne on epäselvässä järjestyksessä.”

Jakov rykäisi ja muistutti itseään, että työharjoittelua oli vielä kuukausi jäljellä, joten hänen täytyisi yrittää hillitä it-

sensä. Ainakin toistaiseksi.

”Järjestys on looginen, mutta sinä kuljet kierrosta miten sattuu. Kotitontun on oltava tarkka ja täsmällinen! Lisäksi olet tunnin myöhässä kierrokselta.”

”Äh, sori”, Vilho-Mauri mutisi. ”Totta puhuen mä vähän niinku unohdin koko kierroksen.”

Jakov nielaisi.

”Unohdit?” hän sanoi käyttäen kaiken tahdonvoimansa pitääkseen äänensä normaalina.

”Joo. Olin vähän järjestelemässä saunaa ja...”

”Olit TEKEMÄSSÄ MITÄ?”

”Järjestelemässä saunaa. Vaikka perhe onkin poissa, ei se tarkoita, että sauna voisi olla millaisessa kunnossa...”

”Mehän olemme käyneet tämän läpi”, Jakov keskeytti ja tunsu jomotuksen niskassaan. ”Saunassa on haltija. HALTIJA. Se ei ole kotitontun aluetta. Kotitonttu ei järjestele siellä yhtään mitään!”

”Sitä mä myös ihmettelen”, Vilho-Mauri mutisi. ”Miten saunassa voi olla haltija, kun se on niin karmeassa kunnossa?”

”Sauna on aivan riittävän hyvässä kunnossa, emmekä me mene sinne puuhastelemaan mitään. Ymmärrätkö?”

Vilho-Mauri kohautti hartioitaan välinpitämättömänä.

Jakov sulki silmänsä ja laski mielessään hitaasti kymmenen. Hän oli kohdannut pahamaineisen synkiön toisessa todellisuudessa, Untoloniassa, sekä napannut kiinni suuren

salakuljetusringin johtajan. Jos hän selvisi siitä kaikesta, hän selviäisi myös yhdestä työharjoittelijasta.

”Voisitko nyt kiertää kierroksen loppuun, niin otetaan sen jälkeen vähän yöpalaa”, Jakov huokaisi. Vilho-Mauri heilautti lukijaa kädessään ja murahti. Jakov tulkitsi reaktion myöntymiseksi. Vilho-Mauri lähti yläkertaan, ja Jakov päätti mennä käymään saunalla tarkastamassa harjoittelijansa tuihot ja lepyttelemässä saunanhaltijaa Uggia, joka itse asiassa sattui olemaan hänen isoisänsä. Asia oli selvinnyt heille molemmille hieman yllättäen Jakovin palattua Untoloniasta reilu puoli vuotta aiemmin.

Eteisessä Jakovia vastaan tuli Mörö, talon kilpikonna. Se oli kuulemma asunut talossa jo silloin, kun Elsa perheineen muutti tänne. Mörö tuijotti Jakovia eleettömästi, mutta Jakov saattoi tuntea konnan paheksunnan. Se ei erityisemmin välittänyt taloon ilmaantuneesta työharjoittelijasta.

”Tiedän, tiedän”, Jakov huokaisi. ”Vielä kuukausi. Kylä me selvittää.”

Jakov livahti ulos alkukesän yöhön. Linnut lauloivat lähimetsässä. Elettiin kesäkuuta, pesimäaikaa ja valoisia öitä. Pohjois-Karjalan kevät oli ollut kaunis ja linturikas, ja Jakov oli odottanut innolla leppoisaa kesää. Elsa oli toukokuussa kertonut, että he menisivät koko kesäksi mummolaan, koska mummolla oli edessä lonkkaleikkaus ja hän tarvitsisi apua. Jakovilla oli tietysti kova ikävä iloista ja seikkai-

lunnäikäistä Elsa, mutta hän oli myös odottanut kesää yksin koko talon herrana.

Sitten Vilho-Mauri oli tullut.

Jakov huokaisi ja talsi verkkaisesti saunalle. Uggi oli äkipikainen, kuten haltijat noin muutenkin keskimäärin, ja oli suoranainen ihme, ettei tämä ollut muuttanut Vilho-Mauria päästäiseksi tai joksikin muuksi pieneläimeksi.

Jakov astui saunaan, kumarsi joka suuntaan ja lausui kunnioittavat tervehdykset. Hän tiesi, ettei Uggi enää edellyttänyt niitä häneltä, mutta Jakoville perinteiden kunnioittaminen oli tärkeää.

Kun Jakov nousi viimeisestä kumarruksestaan, hän jäähmettyi. Mitä ihmettä saunassa oli tapahtunut? Halkolaatikot oli käännelty ympäri ja halot levinneet pitkin lattiaa. Ryijymatto oli kiskaistu huoneen nurkkaan mytylle. Pukuhuoneen seinillä roikkuneet vanhanajan työkalut oli viskottu tyhjään vesiämpäriin.

Vilho-Mauri oli ollut oikeassa, sauna oli hurjassa kunnossa.

”Joko sinä lähetit sen kiusankappaleen tiehensä?”

Uggi oli ilmaantunut saunan ovelle. Hän oli ottanut pienen muodon, vaikka Jakov näki, että hänen vihansa sykkii.

”Vilho-Mauri? Hän mainitsikin käyneensä saunalla. Sanoi, että sauna oli hänestä hieman sotkuinen.”

Uggi ratkesi nauramaan.

”Vai sotkuinen! Sauna oli täydellisen siisti ennen hänen tuloaan.”

Jakov katsoi isoisäänsä epäröiden. Hän ei vielääkään oikein tuntenut tämän aivoituksia. Oli vaikea tietää, milloin tämä oli tosissaan.

”Tarkoitatko, että Vilho-Mauri on tehnyt tämän?” Jakov kysyi. ”Miksi ihmeessä?”

”Kloppi kuvittelee luultavasti olevansa rakentaja. Niin tarkkaan tutkaili työkaluja. Hän kenties ajatteli pystyvänsä rakentamaan tänne jotain tonttumaista, mutta minä lähetin pari rottaa ajamaan hänet tiehensä.”

Rakentajat olivat tonttuja, jotka osasivat tehdä ykköstason tonttuovia. Parhaimmat osasivat rakentaa kakkostasonkin ovia, mutta kolmostasoon tarvittiin takoja.

Samassa talolta päin kuului huuto. Jakov tunsi kihelmöintiä niskassaan, kuten aina, kun jokin hermostutti häntä.

”Parasta mennä katsomaan, ettei ipana vaikka polta taloa”, Uggi murahti.

Jakov kalpeni. Sellaista katastrofia hän ei toista kertaa kotiinsa sallisi! Jakov pinkaisi juoksuun. Talon nurkalla hän kuuli toisen huudon, ja päätteli sen tulevan hänen omasta tontunhuoneestaan ullakolta. Sinne pääsi talon kulman tonttuovesta. Vilho-Mauri oli siis saanut kierroksensa valmiiksi ja palannut ullakolle. Mikä hänet oli säikäyttänyt?

Jakov sujahti tonttuovesta nopeasti ja kipusi jyrkät por-

taat äänettömästi ylös.

"Pois, pois!" Vilho-Mauri karjaisi juuri, kun Jakov pääsi huoneeseen.

Vilho-Mauri huitoi kangaspalasella ilmaan ja taiteili Jakovin sohvan käsinojan päällä kuin peläten astua lattialle.

"Mitä täällä tapahtuu?" Jakov kysyi. Vilho-Mauri horjahti sohvalta ja kaatui lattialle. Molemmat frocsit lensivät jaloista pitkin mattoa.

"Mitä otuksia sinä täällä oikein piilottelet", Vilho-Mauri sanoi ääni väristen. "Vai vainoaako se saunan haltija minua?"

"Mistä sinä oikein puhut?"

"Tiedän, että tämä kuulostaa järjettömältä, mutta olin tässä vain maindaamassa omaa bisnestä, kun mun klooniini hypähti pöydälle! Teetkö sä täällä jotain epäilyttäviä kokeita? Mä en halua olla sellaisten kanssa missään tekemisissä!"

Jakovin kasvoille levisi virne. Vilho-Mauri oli asustellut täällä jo viikon, ja Jakov olikin pohtinut, milloin Elsan Untoloniasta salakuljettama höpsyjekkuli näyttäytyisi. Höpsyjekkulit olivat arkoja, mutta hullunkurisia otuksia, ja kaiken lisäksi peilikameleontteja. Höpsyjekkuli pystyi pelaamaan toista olentoa täydellisesti. Myös Jakov oli luullut katsoneensa itseään, kun oli kohdannut höpsyjekkulin ensimmäistä kertaa.

"Sinä siis vihdoin tapasit Puppiksen. Nouse ylös, syödään vähän juustoa ja jutellaan. Minä selitän sinulle."

Jakov talsi huoneen nurkassa olevan pienen jääkaapin

luo. Hän oli säästänyt savujuustoa pahan päivän varalle. Ehkä hän voisi nyt olla kannustava mentori, tarjota juustoa ja vanhemman kotitontun viisautta. Jakov avasi jääkaapin oven ja näki jääkaapissa ainoastaan tyhjät kääreet. Hän kääntyi Vilho-Maurin suuntaan silmät viiruina.

”Niin joo, mä söin sen juuston”, nuori tonttu sanoi nopeasti nähdessään Jakovin ilmeen. ”Mulle tuli kova nälkä kaiken ahertamisen jälkeen.”

”Ahaa. Sinä siis sait kierroksen tehtyä?” Jakov sanoi hitaasti.

”Jaa, en tiedä, luultavasti sieltä puuttuu muutama leimaus. En pitänyt niin kirjaa missä kävin ja missä en, kun sain yhden idean...”

”Vai niin”, Jakov keskeytti. Hänen kärsivällisyytensä alkoi olla lopussa. ”Saat kiertää kierroksen loppuun. Niitä ei jätetä kesken, se sanotaan kotitontun työvelvoitteissa.”

Vilho-Mauri istahti nahkasohvalle.

”Joo, joo, tietysti. Ehtiihän sitä. Mutta mikä se Puppis oikein on?”

”Höpsyjekkuli.”

”En ole koskaan kuullutkaan.”

”Ei ole moni muukaan. Höpsyjekkuli on erikoinen otus. Kotitonttuakatemian erikoisten otusten opiskelumateriaali on pahasti vanhentunut. Olen itse asiassa luvannut kirjoittaa sinne artikkelin höpsyjekkuleista, nyt kun minulla on hyvä

mahdollisuus tarkkailla sellaista. Höpsyjekkulit ovat peilikameleontteja, eli ne peilaavat toisia olentoja.”

”Sweet”, Vilho-Mauri virnisti ja näytti peukkua.

Jakov huokaisi ja istahti sohvan toiseen pätyyn. Miten hän selviäisi vielä kuukauden Vilho-Maurin kanssa? Ei nuori tonttu paha ollut eikä varmaankaan mokaillut tarkoituksella, mutta hän oli aivan toivoton kotitontun tehtävissä. Jakov ei uskonut voivansa valmentaa Vilho-Maurista edes tyydyttävää kotitonttua, se ei vain ollut mahdollista.

Sitten Jakovin katse pysähtyi Vilho-Maurin kädessä olevaan kankaaseen, jota tämä oli heilutellut Jakovin saapuessa. Näyttikö kangas nahalta? Ja vielä ihan samanlaiselta nahalta kuin hänen sohvansa oli? Jakovin silmät juoksivat pitkin sohvan pintaa ja...

”MITÄ!” Jakov karjaisi ja pomppasi ylös. Hänen sohvassaan oli suuri reikä. ”Mitä sinä olet tehnyt sohvalleni?!”

Vilho-Mauri nosti nahkakankaan ylös ja katseli sitä arvioivasti.

”Tämä on yllättävän laadukasta, ja ajattelin että tästä voisi rakentaa toisen tonttuoven tänne ullakolle. On niin rasittavaa kulkea aina noita jyrkkiä portaita pitkin. Ajattele, jos tässä lattiassa olisi sellainen tonttuoviluukku...” Vilho-Mauri konttasi lattialle ja mallaili nahanpalaa eri kohtiin.

”NYT RIITTÄÄ!” Jakov karjaisi ja polkaisi jalkansa lattiaan. Hänen kasvonsa olivat lehahtaneet punaisiksi. ”Minä

kestän vielä sen, ettet osaa yhtä ainoaa kierrosta hoitaa oikein, ja sen että juokset täällä ympäriinsä jotkut naurettavat vihreät crocsit jalassa...”

”Frocsit”, Vilho-Mauri korjasi.

”...Ja jotenkin vielä nielen senkin, että kävit sotkemassa saunan ja syytit siitä haltijaa...”

”No millainen haltija hän muka on, jos antaa jonkun random tontun laittaa paikat hujan hajan?” Vilho-Mauri sanoi ja levitteli käsiään.

”...ja äsken minä ajattelin, että selviän siitäkin, että sinä söit minun viimeiset savujuustoni...”

”Minä kyllä pidän enemmän kermajuustosta, voisitko hankkia sitä ensi kerralla?”

”...Mutta että sinä tulet minun kotiini, *minun kotiini*, ja leikkelet *minun sohvaani*! Nyt riittää! Tämä oli aivan vihovii-meinen pisara. Kerää kamasasi ja häivy täältä!”

Vilho-Maurin leuka loksautti auki. Hän istui hajareisin lattialla, nahanpala käsissään ja frocsit väärissä jaloissa, eikä saanut sanaa suustaan.

”Mi-mi-mitä?”

”Minä irtisanon työharjoittelusopimuksen. Sinä olet täysin kelvoton kotitontuksi enkä voi suositella sinua tähän ammattiin. Kerää tavarasi ja poistu kotoani.”

Vilho-Mauri laski katseensa lattiaan ja niiskaisi.

”Mi-minä... Minun tavarani... Ovat vähän siellä ja täällä...”

Jakov huokaisi.

”Kerää tavarasi sitten sieltä ja täältä. Kunhan teet sen heti.”

Vilho-Mauri nousi hitaasti ylös ja lähti raahustamaan kohti portaita. Kun nuoren tontun lannistunut olemus katosi näkyvistä, Jakov istahti sohvareunalle, siihen kohtaan, jossa nahka oli ehjä. Hän käänsi katseensa katonrajaan, jossa hämähäkinseitti peitti osan huoneen nurkasta, ja huokaisi.

Jakov sulki silmänsä ja näki Vilho-Maurin surkean ilmeen mielessään. Oliko hän ollut liian ankara? Ei, ei sentään. Oli parempi, että Vilho-Mauri ymmärtäisi kyvyttömyytensä alalle nyt, kun ehti vielä vaihtaa opiskelulinjaa. Jakov oli oikeastaan tehnyt tontulle vain palveluksen.

Luku 2

Kun ullakkohuoneeseen laskeutui rauha, Puppis hiipi esiin piilostaan. Jakov oli jopa hieman kiintynyt tuohon erikoiseen olentoon. Höpsyjekkulit olivat arvoituksellisia, vekkulimaisia otuksia, joiden oikeaa olomuotoa harva oli nähnyt. Elsan ja Jakovin seurassa Puppis oli kuitenkin alkanut olla niin luottavainen, että säilytti yleensä oman olemuksensa. Hieman mäyräkoiran ja lampaan sekoitukselta näyttävällä höpsyjekkulilla oli porsasmainen kärsä ja lempeät, kujeilevat silmät.

Puppis kiipesi sohvalle ja asettui kerälle Jakovin viereen. Kun Jakov silitti olennon pehmeää, kiharaa karvaa, se päästi lempeän, kehräystä muistuttavan äänen.

Elsa oli jättänyt Puppiksen Jakoville hoitoon perheen lähdettyä mummolaan. Se sopi Jakoville, sillä hän oli luvan-

nut kirjoittaa tutkimusartikkelin höpsyjekkuleista Kotitonttuakatemiaalle. Perheen poissaolo antoi Puppikselle enemmän mahdollisuuksia elää lajityypillisesti, ja Jakov pääsi tarkkailemaan höpsyjekkulin elämää. Hän oli oppinut, että luottamuksen syntymisen jälkeen höpsyjekkuli pysyi omassa olomuodossaan, mikä tarkoitti, että peilikameleonttiominaisuus ei ollut täysin refleksi vaan ainakin osittain tahdonalainen toiminta.

Jakov silmäili huonetta ja yritti löytää muita Vilho-Maurin tekemiä tuhoja, kun hänen katseensa pysähtyi kirjeeseen kirjoituspyödyllä. Hän oli aivan unohtanut vastata siihen! Vilho-Mauri oli vienyt kaiken hänen aikansa, tai oikeastaan pojan jälkien korjaaminen. Jakov haki kuoren, istui takaisin sohvalle ja veti Siron kirjeen esiin.

Siro oli ollut kotitonttuna Kainuussa nyt puolisen vuotta. Hän oli saanut ensimmäisen työpaikkansa samaan aikaan, kun Jakov oli lähtenyt seikkailulle Untoloniaan. Ennen joulua he olivat nähneet tonttutansseissa, ja heillä oli ollut todella hauskaa.

Jakov katsoi Siron kaunista käsialaa ja hymyili. Siro osasi kirjoittaa taitavasti ja kuvasi elämäänsä kotitonttuna jopa runollisesti. Jakovilla ei ollut lahjoja sellaiseen, ja siksi Sirolle vastaaminen oli aina tuskainen prosessi. Hän halusi kovasti kirjoittaa, mutta mikään minkä hän sai paperille tuherrettua ei tuntunut oikealta. Sanat vain katosivat. Eikä asiaa

ollut lainkaan auttanut Vilho-Maurin saapuminen. Onneksi se vaiva loppui nyt. Jakov oli iloinen, että pääsi takaisin omien, luotettavien rutiiniensa pariin. Harmi tietysti, että Vilho-Maurin harjoittelu päättyi tällä tavalla, mutta minkäs sille mahtoi. Jakov huokaisi ja painoi Siron kirjeen rintaan-
sa vasten. Kunhan Vilho-Mauri olisi poistunut, hän kirjoit-
taisi oikein taidokkaan kirjeen. Hän voisi vaikka kertoa Vil-
ho-Maurin kohelluksista. Jakov saattoi kuvitella Siron söpön
naurahduksen tämän lukiessa kirjettä.

Yhtäkkiä Puppis päästi kovan, sähköttävän äänen ja pin-
kaksi takaisin omaan piiloonsa. Jakov hätkähti ajatuksistaan
ja katseli hämmentyneenä ympärilleen. Mikä Puppikselle oli
tullut? Oliko Vilho-Mauri tulossa jo takaisin, vai miksi höp-
syjekkuli oli saanut sätkyn?

”Haloo!”

Jakov höristi korviaan. Kuka kumma oli puhunut?

”Jakov Korina?”

Jakov räpäytti silmiään. Kautta kaakattavan kanalauman,
mitä hän näkikään? Keskellä hänen pientä ullakkohuonet-
taan kellui pää! Jakov pomppasi pystyyn ja astui lähemmäs.
Oikea pää se ei tietenkään voinut olla, ennemminkin se vai-
kutti jonkinlaiselta heijastukselta tai hologrammilta. Kellu-
valla päällä oli violetti silinterihattu, terävä nenä ja pitkät,
tarkasti muotoillut viikset sekä suippo parta. Kasvot olivat
kapeat ja hieman luisevat.

”Kotitonttu Jakov Korina”, pää toisti. Sen suu liikkui sanojen tahtiin.

”Ja kukas te mahdatte olla?” Jakov vastasi toivuttuaan yllätyksestä. ”Ja mitä ihmettä teette minun olohuoneessani?”

”Olen pahoillani, että joudun ottamaan yhteyttä näin epätavallisella tavalla. Halusin varmistaa, että olet yksin. Minä olen Leonardo van Hoffen, ja asiani on kiireellinen. Se koskee isääsi.”

”Isääni?” Jakov toisti hämmentyneenä. Jakovin isä työskenteli kotitonttujen työnjohtajana suuressa keskiaikaisessa linnassa Sloveniassa. He eivät olleet nähneet muutamaan vuoteen, mutta kirjoittelivat säännöllisesti.

”Kyllä. Asia on nimittäin niin, että isäsi on kadonnut.”

”Kadonnut! Mitä ihmettä tarkoittatte?”

”Olen parhaillani isäsi linnassa. Täällä on menossa eräs tärkeä tilaisuus, josta isäsi on vastuussa. Kukaan ei kuitenkaan ole nähnyt häntä eilisaamun jälkeen. Pelkäänpä, että asiaan liittyy jotakin hämärää.”

”Kukaan ei siis ole nähnyt isääni reiluun vuorokauteen. Eihän se vielä tarkoita, että hän olisi kadonnut. Poissaololle voi olla useita luonnollisia selityksiä.”

”Voi toki”, Leonardo myönnytteli. ”Mutta en usko niin. En voi kertoa kaikkea nyt, tämä ei ole mikään maailman luotettavin viestinvälitystapa. Sinun on parasta tulla tänne.”

Mennä Sloveniaan? Jakov meni sanattomaksi. Eihän

hän mitenkään voisi jättää kotia hoitamatta ja lähteä toiselle puolelle Eurooppaa!

”Minä kuulin, miten hienosti sinä ratkaisit sen yksisarvisten salametsästystapauksen. Tai no, kaikkihan siitä kuuliivat. Olet oikeastaan kuuluisa. Minä ajattelin, että tuollaisilla taidoilla sinä varmasti pystyisit löytämään isäsi alta aikayksikön”, Leonardo jatkoi.

Jakov tunsu punan leviävän poskilleen. Kuuluisa, hänkö muka? No, olihan salakuljetusringin johtajan kiinni nappaminen ja oikeudenkäynti toki tuoneet huomiota ja muutamia toimittajia hän oli joutunut väistelemään, mutta tapauksesta oli kuitenkin jo yli puoli vuotta aikaa. Jakov oli ajatellut asian unohtuneen. Toisaalta, jos hänen isänsä oli todella kadonnut, oli hänen velvollisuutensa yrittää löytää hänet. Elsa kutsui häntä aina salapoliisiksi, ja jos hän oli ratkaissut yhden mysteerin, kenties hän voisi ratkaista toisenkin.

Voisiko hän jättää kotinsa jälleen ilman kotitonttua? Se rikkoi kotitonttujen sääntöjä ja sellaisesta saattoi menettää vaikka ammattinsa. Ellei sitten... Jakov sai idean. Hän hieroi kämmeniään yhteen ja katsoi outoa hologrammikuva tiukasti silmiin.

”Minä katson, mitä voin tehdä. Onko siellä matkustusovea lähistöllä?”

”On, on todella! Odotas, minulla on se koodi jossain... Hetkinen... Tässä!”

Jakov kirjoitti Leonardon luetteleman koodin omaan pieneen tietokirjaansa, joka oli myös muistivihko. Kyseinen *Tietokirja kaikesta* oli auttanut Jakovia suuresti edellisen mysteerin kanssa. Kirjassa oli taikaa. Se todella sisälsi tietoa ihan kaikesta, eivätkä sen muistiinpanosivut koskaan tulleet täyteen.

”Voinhan minä tulla käymään”, Jakov sanoi työnnettyään kirjan takkinsa povitaskuun. ”Mutta en voi luvata jääväni pidemmäksi aikaa.”

”Mainiota!” Leonardo huudahti. ”Kun saavut linnaan, kysy minua.”

Hologrammikuva särisi muutaman kerran, kunnes katosi kokonaan. Jakov raapi hetken parratonta leukaansa (hän oli ainoa tuntemansa kotitonttu, jolla ei ollut partaa), kunnes suuntasi portaisiin. Hänellä ei olisi aikaa hukattavaksi.

Jakov löysi Vilho-Maurin pihalta. Tämä oli ilmeisesti saanut kerättyä ainakin osan tavaroistaan ja raahasi suurta matkalaukkuja kohti metsänreunaa jupisten jotain kettukyydin tilaamisesta ja syvästä loukkaantumisesta.

”Vilho-Mauri! Lempityöharjoittelijani, siellähän sinä olet”, Jakov huudahti tavoitellen keveyttä ääneensä.

”Lempimikä?” Vilho-Mauri ällistyi.

”Mitäs sanot, jos mennään sisälle ja juodaan vähän siinaa? Minulla taitaa olla yksi pullo piilossa pahan päivän varalle.”

Vilho-Mauri lopetti laukkunsa kiskomisen ja katsoi Jakovia kysyvästi.

”Minä olen tässä vähän miettinyt. Mielestäni sinä olet valmis siirtymään työharjoittelussa seuraavaan vaiheeseen”, Jakov sanoi.

”Mutta sähän käskit kerätä tavarat ja häipyä!” Vilho-Mauri parahti. ”Mähän oon sun mielestä täysin sopimaton kotitontuksi, toivoton tapaus.”

”Se oli minulta jokseenkin jyrkästi sanottu, ja pyydän anteeksi. Toimin liian äkkipikaisesti. Jokainen ansaitsee toisen mahdollisuuden.”

”Mutta... Entäs saunan sotkeminen? Tai sohvan leikkely?”

”No, sattuuhan sellaista”, Jakov vastasi ja tarttui Vilho-Maurin matkalaukkuun. ”Parhaimmatkin kotitontut ovat joskus tehneet virheitä. Tärkeintä on ottaa niistä opikseen niin, ettei *enää koskaan* leikkele tai hajota mitään toisen omaa”, Jakov sanoi painokkaasti ja ryhtyi vetämään matkalaukkaa takaisin talolle päin. Vilho-Mauri seiso hetken pölmästyneenä paikoillaan, kunnes pinkaisi Jakovin perään.

”Mikä se toinen vaihe on?” hän kysyi jo hieman intoa äänessään.

”Työharjoittelun seuraava vaihe on työsuoritteiden tekeminen ilman valvojaa. Eli siis minua.”

Vilho-Mauri tuijotti Jakovia järkyttyneenä.

”Aiotko jättää mut yksin tänne? Enhän mä ole onnistunut suorittamaan yhtään ainoaa tarkastuskierrosta loppuun asti!”

”Jos nyt muutama koodi on jäänyt lukematta, kukas niitä muistelee. Ja miten voisit suoriutua kunnolla, kun minä olen koko ajan käyttämässä tekemisiäsi? Ainoa tapa oppia uimaan on hypätä heti syvään päätyyn”, Jakov tuumasi päättäväisesti.

”Eikös se ole ennemminkin varma tapa hukkoa?” Vilho-Mauri mutisi.

”No, täällä ei voi hukkoa. Tai siis, kunhan pysyt kaukana kylpyammeesta ja vessanpöntöstä...” Jakov lisäsi nopeasti. ”Asia on niin, että on erilaisia tapoja oppia. Sinä selvästikin tarvitset kunnan tönäyksen. Kun minä en ole korjailemassa virheitäsi, sinun on vain pakko osata itse.”

Vilho-Mauri pälyili Jakovia kulmiensa alta ja räpläsi paitansa helmaa.

”Entä jos vaan mokaan vielä pahemmin? Meinaan täähän voi johtaa myös täydelliseen katastrofiin.”

Jakov nielaisi ja vilkaisi hänelle niin rakkaaksi tullutta hirsitaloa, joka kohosi turvallisena kotina heidän edessään.

”Se riski minun... siis meidän on vain otettava”, Jakov henkäisi lopulta.